

Daša Drndić

Doppelgänger

Horvaadi keelest tõlkinud
Madis Vainomaa

Tõlgitud väljaandest:

Daša Drndić

Doppelgänger

Biblioteka Online, 2017

Raamatu väljaandmist on toetanud Horvaatia Vabariigi Kultuuri- ja Meediaministeerium.

Toimetanud Lauri Eesmaa

Korrektuuri lugenud Katrin Kern

Kujundanud Maris Kaskmann

© Daša Drndić, 2002

© Tõlge ja saatesõna. Madis Vainomaa ja Loomingu Raamatukogu, 2026

© Kaanefoto. Brigitte Friedrich. SZ Photo. picture alliance, 2015

Kolleegium

Toomas Haug, Tiit Hennoste, Maarja Kangro, Lauri Kitsnik, Hasso Krull,
Maria-Kristiina Lotman, Ilona Martson, Elle-Mari Talivee, Marek Tamm,
Jaak Tomberg, Udo Uibo

Toimetus

Harju 1, 10146 Tallinn

Tel: 627 6425

E-post: LR@loominguraamatukogu.ee

Trükkinud Pakett

ISSN 1406-0515

ISBN 978-9916-755-86-0 (trükis)

ISBN 978-9916-755-87-7 (epub)

Dudale ja Alemkale. Ja Mašale. Headuse eest.

ARTUR JA ISABELLA

Oh. Ta on end täis sittunud.

Tavaline päev, päikseline. Kergelt päikseline, talviselt. Vaade raudteele. Vaade tollihoonele, mundrites inimesed. Taamal killuke merd, laevu ei paista. Akna all tohutu müra, tohutu müra, bussidest ja inimestest. Seda nimetatakse tohuvabohuks. Akna all on tohuvabohu. Aknaklaasid värisevad, need on tema toa aknad. Vödisevad otsekui sült, värisevad, otsekui külmetaksid. Tema aknaklaasid tärisevad kannatamatult. TEMA vaatab. TEMA kuulab. Ta on väga rahulik, kui vaatab ja kuulab, kuidas kõik väriseb. Ta asetab peopesa aknaklaasile. Kontrollib, mis õigupoolest väriseb, kas väriseb natuke või palju, pisut või suuremal määral, ja kuidas väriseb, või väriseb hoopis TEMA? TA jälgib, mis seal väljas toimub, seal allpool. Akna all käib elu, tema aknaraamilt on värv maha koorunud ja see on kare. Kui naised end käest lasevad, muutuvad nad karedaks. Eriti kannad. Eriti küünarnukid. Eriti põlved. Mehed vähem. Miks vähem? Nad lasevad end vähem käest. Hoolitsevad kandade eest. Hoolitsevad kandade eest? Mismoodi nad kandade eest hoolitsevad?

Akna all on kolm prügikonteinerit. Siia kogunevad kõik vaesed, tema akna alla. Kogunevad purjus naised ja kogunevad kassid. Akna alla koguneb elu. TEMA on üleval. Ta vaatab. Täissittunult. Kunn kuivas ära, on kuivanud. Munn, on kuivanud. Laperdab. Aknaklaasid laperdavad. Puit on paljas ja pehkinud. Kannikatevahe on libe. Soe. Haiseb. Haiseb. Libiseb mööda püksisäärt alla. Mööda mõlemat püksisäärt. Ta surub kannikad kokku, käib kokkusurutud kannikatega, *à petits pas*¹. Peseb end. Paneb mähkmed. Vaatab aknast välja. Vahepeal on pimedaks läinud. Päev on läinud.

Mähkmed. Inkontinents, inkompetentsus, inkompatiiblus. Hallipäised daamid pissivad mähkmetesse ja naeratavad iseendale. Naeratavad moka otsast ja naeravad täie suuga. Kui vanad daamid täie suuga naeravad, siis nad võbisevad. Vanad daamid kallerdises. Bussides, pissivad ja naeravad. Kõrtsides, kohvikutes, sädistavad kolme-viiekaupa väikse marmorlaua ümber, mõned neist hambutud, sädistavad koogi kõrvale,

¹ Sammhaaval (prantsuse k). – Siin ja edaspidi tõlkija märkused.

pissivad salaja ja naeravad. Suur, lõbus leiutis. Mähkmed. Jalgevahe kõigil soe. Nagu kunagi. Nooruses. Rõõmsal ajal. Ammu.

TEMA vaatab oma kühmu, see on kühmus. Nagu suur tehiskürb. Kühmus kükitab väike till, tema tillu, see on krimpsus. Ripub. Kõik on väike. Väiksed eined. Väike üksildus, üksildus-abitus. Kui tuleb lööve, siis paneb ta talki, tuleb panna, määrib õrnalt beebikreemiga. Silitab löövet jalge vahel, kannikate siseküljel, silub ringiratast, silub õrnalt, tillu ajab end püsti. Ta määrib Visi saarel oma täispissinud poegi. Tillid on väiksed. Tema karvad on peaaegu kadunud. Tal on vähe karvu. Ta ei ole enam karvane. Nahk on läbipaistev, krimpsus. Puhta krimpsus. Kiilas. See on sinu portree.

Vaata ennast.

Milline vaikus.

Tihke nagu sitt kannikate vahel. Tihke.

Tal on näojooned. Näojooned on jäänud. Siin need on. Vaata.

TA tunneb õnne.

Kõik on nii korralik.

TEMAKE astub ettevaatlikult vanni, sest temake on vana. Vann on vahtu täis, vesi on soe. Ta libistab käega piki lodevat nahka, nahka on liiast, libistab käega piki lodevat kõhtu, rinnad jäävad ette, kapillaarid lõhkevad, lõhkegu pealegi, ah, ta pissib vanni. Vesi on soe.

TEMAKESEL on kõrvatroppide kogu. Kõrvatropid seisavad vanniserval, korralikult, oma karbikeses. Ta kompab neid nimetissõrmega. Valib välja vahast tropid, väiksed, ümmargused, kasutamise pärast kõrvavaigust juba kollase-, ei pruunikirjud. Fui. Ei, ei ole üldsegi fui. See on minu kõrvavaik, pole siin mingit fuid, see on minu sisemus. Nii mõtleb TEMAKE. TEMAKE mudib troppe põidla ja nimetissõrme vahel, voolib neid, lükkab ühe vasakusse kõrva, teise paremasse kõrva. Justkui suruks neid mingisse soolikasse, tagumikusoolikasse. Need tropid ja nood tropid. Kõrvatropid ja tagumikutropid. TEMAKE on kest. Alles on vaid kest. Ta nõjatub seljaga vanniseinale, vannisein on külm. Suleb silmad. Väljast ei ole midagi kosta. Väljas on suur tühjus.

Auk. Suur auk täpikesega paremas servas. Täpike on läbikäik, sissepääs pähe. Kitsas sissepääs. Kitsuke sissepääs, väike. Läbi selle pressivad end tema päevad. Peas on pörin, vaikne pörin nagu neljahobujõulisel Tomosi mootoril, mis ostetud laenurahaga kolmekümne aasta eest plastmassist paadi tarvis, mis ostetud laenurahaga kolmkümmend aastat tagasi, *oh, happy days*. Peas on muusikapalad, peas on muusika. Kena, kui su nimi on Astrid. Astrid on lahe ja hea, Astrid on leidlik ja pole pahatahtlik.

Ingrid on temaga sarnane, Astridi-sarnane.

Kena, kui su nimi on Iris. Iris on imelik ja mitte just kõige ilusam, aga sarmikas, igatahes, seda kindlasti.

Sara on ilus ja tark. Tuleb alati enesega toime. Teda võib pidada kergete elukommetega naiseks.

Lana on lühikest kasvu ja taibukas. Ohtliku keelega. Teravkeel.

Adrijanad on rumalad.

Isabellad on head ja õrnad. Isabellad on erilised olendid. Isabellad on kurvad, sest maailmas leidub hirmsaid inimesi. Isabella, see olen mina, ütleb naine.

Isabella armastab maalida. Isabella jumaldab värve. Ei armasta pruuni. Valget pole tema jaoks olemas. Isabellal on annet. Maalimine ei tulnud elukutsena kõne allagi.

Isabella armastab näitlemist. Isabella näitleb terve elu. Oma tegeliku mina hoian ma endale, mõtleb Isabella.

Isabella armastab fotograafiat. Ta usub, et pildistamine on tegelikult mineviku külmutamine. Fotodel ei naerata Isabella mitte kunagi.

Isabellale meeldib joosta. Ta jookseb alati, kui on mingis hädas. Jooks annab talle aega mõelda. Kui ta jookseb, siis on tal tunne, et pääseb probleemide eest põgenema. Ta jookseb kiiresti. Viimasel ajal, pärast seda, kui sai seitsekümmend seitse, pole ta enam vormis, sest pole enam nii palju probleeme. Sellepärast ta viimasel ajal ei jooksegi.

Täna Isabella joonistas. Seal oli palju musta värvi. Vesi jahtub. Isabella lisab sooja vett. Tuleb välja minna, muidu läheb kõik krimpsu.

Peegel on udune.

Mis see siis nüüd on, pärib vana naine endalt. Mis kõverpeegli pilt see on? Nüüdsest peale näen ma unes aiapäkapikke, nüüdsest peale näen unes muinasjutte, otsustab Isabella ja kuivatab kannad. Isabella kannad on pehmed ja siledad. Isabella on uhke oma siledate kandade üle. Ta ei kraabi neid kunagi, aga need on alati siledad. Nahk nende peal on õhuke. Kena.

Isabella pole kunagi kellelegi lugusid jutustanud. Isabella on üksi.

TEMA ja TEMAKE kohtuvad ükskord.

Nad ei tea seda veel, kui end väljaminekuks valmis seavad, et minna uusaastaõösse, ei tea, et kohtuvad, puhtaks pestud ja vanad ja üleslöödud ja üksi, kui seavad end valmis jalutuskäiguks väikse linna tänavatel, paljude pagaritöökodadega väikses linnas, koledas väikses linnas.

On uusaastaöö.

Kohe nad kohtuvadki, kohe.

Tema on seitsekümmend üheksa ja tema nimi on Artur.

POLITSEITOIMIKUST

SEKTOR: SÕJAVÄELASTE – (ENDISE) JNA² LIIKMETE
JÄLITAMINE

TOIMIK: ARTUR BIONDI(Ć), JUGOSLAAVIA
SÕJALAEVASTIKU ERUKAPTEN

NUMBER: 29 P-VL IIa / 13-01-92 (väljavõte)

Artur Biondi(ć), sündinud 1921 Labinis. Violeta Biondi(ći) (surnud) ja Carlo Teresin Rankovi (surnud) abieluväline poeg. Artur Biondi(ći) isa Carlo Teresin Rankov (surnud) sündis 1900. a Tanaro jõe kaldal Alessandria kübaratöökoja kaasomaniku Teresa Borsalino ja Austria-Ungari armee serblasest ohvitseri Ranko Maticí (surnud) ebaseadusliku lapsena.

2 Jugoslaavia rahvaarmee.